

Όνομα Μαθητή	
Τμήμα	
Ημερομηνία	

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ «ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ»

Τομέας Νέων Ελληνικών

ΘΕΜΑ	ΒΑΘΜΟΣ
A	
B1	
B2	
Γ1	
Γ2	
Δ	
ΣΥΝΟΛΟ	

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

2ο Διαγώνισμα

ΥΛΙΚΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (B)

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

Στο εξώφυλλο να γράψετε τα ατομικά σας στοιχεία (όνομα, τμήμα) και την ημερομηνία εξέτασης.

Να μην αντιγράψετε τα θέματα στα φύλλα των απαντήσεων.

Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δε θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση. Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.

Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.

Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.

Χρόνος εξέτασης: 3 ώρες

Διδάσκων

Γιάννης Ι. Πασσάς, MEd

ΚΕΙΜΕΝΟ

Για πολλούς αναλυτές η εμφάνιση του Διαδικτύου **εμπεριέχει** την υπόσχεση της άπλετης πληροφόρησης και της βελτίωσης της ποιότητας του δημόσιου διαλόγου. Σύμφωνα με αυτήν την άποψη, η τεχνολογία του Διαδικτύου αφενός μείωνε το κόστος της πληροφόρησης και αφετέρου έδινε τη δυνατότητα στους πολίτες να ανταλλάσσουν απόψεις και να ασκούν αμοιβαία κριτική. Όλα αυτά φυσικά θα ήταν προς όφελος των δημοκρατικών διαδικασιών και της κουλτούρας του πολιτικού διαλόγου, στην οποία βασίζεται η δημοκρατία.

Όμως, δυστυχώς σήμερα βλέπουμε ότι αυτές οι προβλέψεις δεν επαληθεύονται. Αντίθετα, σε μεγάλο βαθμό το Διαδίκτυο φαίνεται ότι προωθεί τον πολιτικό εξτρεμισμό και τη μονοσήμαντη πληροφόρηση. Σύμφωνα με τον γνωστό πανεπιστημιακό Cass Sunstein, αυτό το οποίο είναι καθοριστικό με το Διαδίκτυο δεν είναι ότι δίνει τη δυνατότητα στον πολίτη να έχει περισσότερη πληροφόρηση. Ακόμα πιο σημαντικό είναι ότι του δίνει τη δυνατότητα να αποκλείει την πληροφόρηση που δεν του αρέσει. «Το πιο εντυπωσιακό στοιχείο με τη νέα τεχνολογία», γράφει, «είναι η **αυξανόμενη** δύναμη των καταναλωτών να “φιλτράρουν” αυτό που βλέπουν». Ένα από τα πιο σημαντικά αποτελέσματα αυτού του φιλτραρίσματος είναι ότι οι χρήστες εκτίθενται μόνο στην πληροφόρηση που τους είναι αρεστή. Σήμερα τα ιστολόγια που αναπτύσσονται **ταχύτερα** είναι εκείνα που έχουν μια μονοσήμαντη ιδεολογική και πολιτική τοποθέτηση. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι αυτά ικανοποιούν τις προτιμήσεις των χρηστών τους. Επίσης, κάθε ιστολόγιο παραπέμπει σε άλλα που έχουν ανάλογη ιδεολογική τοποθέτηση.

Όμως, το πρόβλημα δεν είναι απλώς ότι στο Διαδίκτυο κάθε χρήστης επιλέγει την πληροφόρηση που **ενισχύει** τις δικές του προκαταλήψεις, ενώ αποφεύγει να πληροφορείται για οτιδήποτε άλλο. Ακόμα πιο σημαντικό είναι το φαινόμενο, το οποίο οι ψυχολόγοι ονομάζουν «ομαδική πόλωση», δηλαδή την τάση που έχουν οι άνθρωποι να υιοθετούν **ακραίες** απόψεις, όταν συνομιλούν μόνο με άτομα των ίδιων απόψεων. Το φαινόμενο της «ομαδικής πόλωσης» έχει τεκμηριωθεί με πολλά πειράματα.

Υπάρχουν πολλές θεωρίες που έχουν προταθεί, για να εξηγήσουν το φαινόμενο της ομαδικής πόλωσης. Σύμφωνα με μια θεωρία, όταν τα άτομα συζητούν μόνο με άλλους που έχουν τις ίδιες απόψεις, ακούν νέα επιχειρήματα υπέρ των απόψεών τους, κάτι που τους κάνει να τις υιοθετούν με ακόμη μεγαλύτερο πάθος. Ακόμη, σύμφωνα με μια άλλη θεωρία, τα άτομα προσπαθούν συνεχώς να ξεπεράσουν αλλήλους. Αν, λοιπόν, όλοι σε μια ομάδα συμφωνούν ότι π.χ.

θα πρέπει να διατηρηθεί η μονιμότητα στον δημόσιο τομέα, σύντομα θα εμφανιστούν και αυτοί που θα υποστηρίζουν ότι θα πρέπει να επεκταθεί και στον ιδιωτικό.

Η τάση της ομαδικής πόλωσης ενισχύεται στο Διαδίκτυο και σύμφωνα με τον Sunstein παίρνει τη μορφή της «κυβερνοπόλωσης». «Το Διαδίκτυο», γράφει, «λειτουργεί για πολλούς ως το εκτροφείο του εξτρεμισμού, επειδή ακριβώς αυτοί που συμφωνούν επικοινωνούν μεταξύ τους με μεγαλύτερη ευκολία και συχνότητα». Αυτό το καθιστά ένα κατ' εξοχήν μέσο παραπληροφόρησης. Στον βαθμό που προσφεύγεις μόνο στις ιστοσελίδες που ενισχύουν τις προκαταλήψεις σου, δεν σε ενδιαφέρει αν η πληροφόρηση για τους αντιπάλους είναι σωστή ή όχι ούτε πρόκειται ποτέ να την ελέγξεις.

Τέλος, αν ισχύουν οι απόψεις του Sunstein, τότε ο ρόλος των εφημερίδων ως φορέων της ποικιλομορφίας των απόψεων που υπάρχουν στο κοινωνικό σώμα γίνεται ακόμα πιο σημαντικός. Οι εφημερίδες θα είναι ο μοναδικός χώρος, στον οποίο ο αναγνώστης θα μπορεί να βρει συγκεντρωμένες, τόσο τις απόψεις με τις οποίες συμφωνεί όσο και αυτές με τις οποίες διαφωνεί.

Μίχας, Τ. (2009, 7 Δεκεμβρίου). Η (παρα)πληροφόρηση στο [www](http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=109516). *Ελευθεροτυπία*.

Ανακτήθηκε από <http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=109516> (διασκευή)

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ Α. (μονάδες 20)

Να αποδώσετε περιληπτικά του περιεχόμενου του κειμένου σε 80 έως 100 λέξεις.

ΘΕΜΑ Β1. (μονάδες 10)

Για ποιον λόγο ο συγγραφέας του κειμένου προτείνει ως διέξοδο στα προβλήματα πληροφόρησης, που προκαλεί το διαδίκτυο, την εφημερίδα. (παράγραφος 60 έως 80 λέξεων).

ΘΕΜΑ Β2. (μονάδες 5)

Να καταγράψετε τα δομικά μέρη και δύο από τους τρόπους ανάπτυξης της β' παραγράφου («Όμως δυστυχώς σήμερα ... πολιτική τοποθέτηση») του κειμένου.

ΘΕΜΑ Γ1. (μονάδες 10)

[α] «άπλετης», «επαληθεύονται», «προωθεί», «καθοριστικό», «ενισχύουν»: Να αντικαταστήσετε καθεμία από τις λέξεις αυτές του κειμένου με μία συνώνυμή της. (μονάδες 5)

[β] «εμπεριέχει», «αυξανόμενη», «ταχύτερα», «ενισχύει», «ακραίες»: Να αντικαταστήσετε καθεμία από τις λέξεις αυτές του κειμένου με μία αντίθετή της. (μονάδες 5)

ΘΕΜΑ Γ2. (μονάδες 5)

Το άρθρο αρθρώνεται γύρω από τις απόψεις του πανεπιστημιακού Cass Sunstein. Για ποιον λόγο, κατά τη γνώμη σας, ο αρθρογράφος έκανε αυτή την επιλογή;

ΘΕΜΑ Δ. (μονάδες 50)

Στο κείμενο που διάβασατε παρουσιάζεται μία σειρά θεωριών σύμφωνα με τις οποίες το ίντερνετ ενισχύει την πολιτική πόλωση και τον εξτρεμισμό. Αποφασίζετε λοιπόν να δημοσιεύσετε ένα απαντητικό κείμενο (500 έως 600 λέξεις) στην ιστοσελίδα του σχολείου σας, στο οποίο αναδεικνύετε τη συμβολή του διαδικτύου στην κοινωνική και πολιτική ζωή των σύγχρονων κοινωνιών και προτείνετε τρόπους με τους οποίους θα μπορούσαν να αποφευχθούν οι κίνδυνοι που επισημαίνει στο άρθρο του ο Τάκης Μίχας.